

SZERKESZTŐI IRODA:

Kolozsvár, 21. számú (Postaépület) házban a lap szerkesztési irodájában.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Világra postán, vagy helyben házhoz hordva.

16 frt. Negyedévi 4 frt. 4 frt. Egy évi 16 frt. 50 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindnap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvár, Bolhözép-utca 38. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok

árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 80 kr.

Nyilttéri cikkek

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Komedia.

Azt írják a jól értesült felhő-
at, hogy a delegáció külügyi vita-
ez alkalommal simán fog lefolyni.

De kérdjük: mikor folyt le más-
Hiszen mióta ez a különleges és
egyetlen álló intézmény léte-
abba alig egy két ellenzéki kivéte-
mindig a legkísérletesebb mame-
ok választattak be. Nő hát ezekről
telezheti fel, hogy akár Bylandt,
Kálnoky urak és éppen külügyi
delektében opponálójanak, s politiká-
at élesebb kritika tárgyává tegyék.

Ahhoz, hogy valaki élénk vitát
rokkáljon valamely közkérdés felett
szükséges: vagy az, hogy maga
güteltenkedjék a közállapotokkal és
kormány politikai magatartásával,
vagy pedig az, hogy a kormány szem-
előző módon helyezze eltenítésbe ma-
a mameluk tábor közfelfogásával.

És ugyan ki állíthatja, hogy a
delegáció ülésezései alkalmával ezen
bármelyike is előfordulhasson?
legkísérletesebb hűségű mamelukok
ak nem fogják Kálnokit és Tiszát
megszékesíteni, mikor politikai exisz-
tenciájuk vagy legalább is szereplé-
ük függ azokról, akik a hatalmat ke-
rükben tartják.

Már pedig ki merné tagadni, hogy
Magyarországon csak az lehet kor-
máypárti képviselő és csak azt veszik
számításba, aki Tisza Kálmánnak föl-
tálen hiva.

Tehát nem lesz vita a delegáció-
S valószínűleg nem lesz sem a
külügyi, sem a hadügyi kérdésekben.
természetesen. Mit is érdekel minket,
hogy nemzetközi összeköttetéseink
szükségesek? hogy miként állunk kü-
viszonyaink tekintetében? hogy mi
Friedrichruhében az olasz kü-
gyér és a német kancellár között?
egy a bolgár kérdés mennyire haladt
a megoldás ösvényén: belenyug-
t-e Oroszország Koburg Ferdinánd
kezelemébe vagy pedig ismét zava-
előidőzésére készülődik, hogy ismét
háborúval fenyegetse a világrész békes-
ségét?

Mert hát a diplomáciai működés,
olyet az osztrák-magyar monarchia
ügyminisztere a legutóbbi delegáció-
ülés óta kifejtett (haugyan fejtett
valamelyes működést!) mégis csak
elkelhetné egy kissé a magyar dele-
gatus urakat is, hiszen ettől függ a
hlyzet megítélése s megítélése annak,
egy külügyi politikánk helyes utón
é és hogy minő kilitásaink vannak

háboru és béke dolgában. Ha háborura
van kilitásunk vagy legalább is bizony-
talan a helyzet: akkor nagyon termé-
szetes, hogy hadügyi tekintetben újabb
áldozatokra lehetünk elkészülve. De ha
a hármass szövetség (Olasz-, Német- és
Ausztria-Magyarország között) valóban
létrejött s illetőleg fennáll s ha e szö-
vetséghez, legalább Kelet Európát ér-
deklőleg, Anglia is hozzájárult: akkor
emberi számítás szerint a béke úgy a
hogy és egyelőre biztosítva van. S ak-
kor mire való a folytonos fegyverke-
zés? mire rónak a népekre újabb meg-
újabb terheket, melyeket már is alig-
alig bír el?

Ezek mind olyan kérdések, melyek
minden adófizetőt a legközelebből érin-
tenek, hiszen véréről és zsebéből van
szó. Hanem persze mindenre van egy
feleletük a miniszter uraknak: A dip-
lomácia titkai nem lehet dobra ütni.
Nem lehet? Akkor mire való az a já-
ték? Akkor, ha a delegatus urak min-
dent elfogadnak behunyt szemmel, amit
Tisza, Kálnoky, Bylandt-Reidt urak cse-
lekesznek, akkor mire való az a dele-
gációsális játék? Hát elég-e az az
adófizetők megnyugvására, hogy gr.
Andrássy Gyula és Manó, Haynald
Lajos, Falk Miksa, Hegedűs Sándor,
br. Huszár Károly e tutti quanti, me-
bízna a miniszter urakban „blindre”?
Hát bizzunk meg mi is „blindre”, anél-
kül hogy bár forgalmunk volna róla,
hogy milyen jövőt készítenek elő a mi
bőrünknek!

De szálljunk le a magas politika
vesszőparipájáról. Nézzük azokat a kér-
déseket, melyek szintén zsebeinket
érintik közelről, de a magas külügyi
politikával nincsenek összeköttetésben.
P. o. a magyar nyelv oktatása a had-
seregben, egy katonai akadémia felál-
lítása Magyarországon, egy magyar fegy-
vergyár felállítása, az osztrák Lloyd
szubvenciója, stb. stb. Hát
ezekben a kérdésekben se lenne sem-
mi tájékozásra, semmi elhatározásra
szükség?

A közönségi rendszer hívei mind
azt erősítik, hogy Magyarország, a
magyar nemzet államiságát ezen az
alapon is lehet tovább fejleszteni. Nos
hát miért nem fejlesztik? Vagy talán
az nem szolgál-e a nemzeti izmoso-
dás előmozdítására, ha a magyarnyel-
nek megszereznek a közös hadseregben
az öt megillető helyet? ha legalább a
magyar földön ujonczolt ezredek tisztje-
kara teljesen elsajátítják a magyar hi-
vatalos nyelvet s legalább a belső ügy-
vitel avagy legeslegálább a vezénylet

körében megnyerné a magyar nyelv a
maga jogos helyét? Hiszen a központi
(bécsi) katonai hatóságokkal és az osz-
trák ezredekkel ugyis lehetne németül
levelezni s azért semmi kár nem esnék
a hadsereg egységes szervezetében.

Hát a magyar fegyvergyár kér-
dése? Nem nemzeti érdekünk szolgálá-
tára válnék-e az, ha ez a vállalat lét-
rejönné? S vajon nem a közös had-
ügyi kormánytól függ-e első sorban,
hogy egy ilyen intézmény létesíthető
legyen? Persze hogy Magyarországnak
sőt az egész monarchia védképességé-
nek érdeke volna egy második fegy-
vergyár felállítása, de nem fekszik
Ausztria és az osztrák fegyvergyár ér-
dekében. Így aztán természetes, hogy
ezt a kérdést sem fogják bolygatni a
magyar delegátus urak, miután Tisza
Kálmán nem engedi meg olyasminnek
a megbolygatását, ami konfliktust idéz-
hetne elő. Hanem azért ő a szívén
hordozza a magyar érdekeket!

Szóval: a delegációban az idén
minden simán fog lefolyni, minden vita
nélkül, ahogy ez mindig bölcs, okos
és „nemzetiesen erélyes” szokás volt,
amióta ez az újított mintaintézmény
megszületett. S még nem pirulnak, ezt
magyar alkotmányosságának elkeresz-
telni! Igen: komédia és népek bolon-
ditása!

Politikai hírek.

A pénzügyminiszteriumban, mint a Pes-
ter Korr. jelenti, ez idő szerint serény mun-
kaságot fejtenek ki. A regálék megújítására
vonatkozólag már a legközelebbi napokban
értekezletet fognak tartatni a pénzügy-
miniszteriumban, a belügyminiszterium illeté-
kes szakhivatalnokaival s így az illető elő-
terjesztések elkészítése már rövid idő alatt
meg fog történni. Bankintézetek közremű-
ködésére egyelőre nem reátkálnak. A do-
hányjövédéket illetőleg az előmunkálatok a
legterjedelmesebb módon megtették any-
nyira, hogy az illető törvény szentesítése
után haladéktalanul hozzá lehet fogni a
nygy terjedelmű foganatosítási utasítások
szétküldéséhez.

A delegációkból. Mint a „Pol. Corr.”
nak Budapestról jelenik, magyar delegá-
tus körökben az a meggyőződés uralkodik,
hogy a külügyek fölötti vita
mind a bizottságban, mind a plénumban
simán fog lefolyni és igen rövid
tartamú lesz. A külügyminiszter mindamel-
lett bihetőleg alkalmat fog találni nyilat-
kozatokra, minthogy bizonyos részleteket
illetőleg több oldalról, különösen az ellen-
zék kebeléből kérdéseket készülnék hozzá
intézni. A. Andrássy Gyula grófról is
azt beszélik hozzá közel álló körökben,
hogy a diskusszióban újra résztvenni szán-

dékozik. A közös hadügyminisztert illető-
leg a magyar delegáció ellenzéki táborá-
ban erősebb lehangoltság észlelhető és ne-
vezetesen a tengerészeti előirányzatban
szándékozik az ellenzék töréseket eszkö-
zölni; a többség bevárni óhajítja a közös
hadügyminiszter nyilatkozatait, a midőn a
főkérdést a márciusban engedélyezett 525
milliónyi hitel hovaforrítása fogja képezni.
E hiteltől eddig 22 millió még nem vétet-
tett igénybe. Az osztrák delegációban in-
terpellációra készülnek a boszniai hadiszál-
lásoknál napfényre jött visszaélésekre vo-
natkozólag.

magyar fegyvergyár ügye. A ma-
gyar fegyvergyár létesítése dolgában a vég-
tárgyalások e hét végén fognak megtör-
ténni. Már uatunk arra, hogy az enge-
délyt kérőknek a kormány által előben
megadott az engedély s hogy most egye-
dül a fegyverek mennyiségéről van szó.
Mintán a berlini Löwe cég és érdektársai
e tekintetben jelentékenyen mérsékeltek
igényeiket, a megegyezés föltötte valószínű.
A magyar kormánynak biztosítani fog az
a jog, hogy két bizalmi férfit az igazgató-
tanácsba küldjön. Azonkívül joga lesz ha-
tározó befolyást gyakorolni a létesítendő
vállalat szervezésére. Az alapítási syndika-
tus vezetése hisz szerint a magyar váltó- és
leszámlító-bankra fog ruháztatni.

Poroszország deficitje is tiszteletre-
méltó összegre rug. Berlini lapok szerint 40
millió márkára van előirányozva; de re-
mélük, hogy az államvasutak bevételeinek
emelkedése és az új pálinka-adóból Porosz-
országot megillető rész csökkenteni fogja.

A képviselőházból.

Budapest nov. 4.

A képviselőház ma délután 1 órakor
Péchy Tamás elnöklete alatt tartott ülése-
n az elnök bemutatta Polonyi Géza, Tulok
Bánó és Udovary Ferencz ujonnan megvá-
lasztott képviselők megbízó leveleit, me-
lyek az igazolási állandó bizottsághoz uta-
sítottak.

Fabiny Teofil igazságügyminiszter elő-
terjesztette az Uruguai köztársasággal és
Montevideoval a közösleges büntettesek ki-
adása iránt kötött államszerződésről szóló
törvényjavaslatot.

Baross Gábor közlekedési miniszter
bemutatta a határvédelmi vasutara vonat-
kozó törvény módosításáról szóló törvény-
javaslatot és a postatakarékpénztárak, va-
lamint a közlekedési miniszterium ügyköré-
hez üzleti ágakról szóló jelentést. Az illető
bizottságokhoz utasítottak.

Az igazolási állandó bizottság jelen-
tése alapján Szunyogh Szabolcs képviselő
igazoltatott s a 3-ik osztályba osztott be.
Károlyi Gábor gróf a 4-ik osztályba oszta-
tott be s megbízó levele a harmadik bíráló
bizottsághoz utasítottat.

Ezután a bíráló bizottságok részéről
terjesztettek elő azon ítéletek, melyekkel
Hoitsy Pál, Komjáthy Béla, László Jenő
gr. végleg igazolt képviselőeknek jelentet-
tek ki.

Mohón követni szintoly hátrányos, mint
végleg szakítani vele.

Tanácsadód mindig a józan ész és er-
szényed legyen.

Barátod lesz, ha észszel és ellenséged,
ha vakon követed.

Azonban van egy örök szabály: művelt
né úgy öltözködik, hogy utána senki meg ne
forduljon. Kerüli a merész formát, a kihívó
színeket, a tulságos piperét és a feltűnést.

Kerüld a hiu elbizakodást. Ha a ter-
mészet szépeket alkotott, azért légy hálás a
gondviselés iránt, mert ez jótétemény; de
ne légy hiu és elbizakodott olyan jóért,
mely nem önérdemed. Szépséggel elbizakod-
ni: rút dolog; azt megbecsülni és érte há-
lás lenni: kötelesség.

Noblesse oblige; a szépség szintén
kötelez. Kötelez arra, hogy igyekezz lel-
ked n messég-t testi szépségeddel összhang-
zásba hozni.

Légy jó, szorgalmas, szerény, nőies
és mindig, mindenben igaz!

Légy jó szóval és tettel.

Tégy jót a hol csak lehet, — keress
és gondolkodjál és megfogod találni a „mi-
ként.” Ez emberi kötelesség. És a mily
igazságtalanság másokkal rosszul tenni, ép-
pen úgy nincs jogunk másoknak kellemetlent
mondani, vagy éppen kigunyolni.

Törpe emberek sokása az ágoskodás;
műveletlen emberek szokása a dícsérvés.

Ha van módod, érezd magadat elköte-
lezve mások nyomorának enyhítésére.

Légy szorgalmas, dolgot mindig le-
het kapni, a nélkül ülni szégyen, válogatni

Zsigmond Vilmos benyújtotta a pénz-
ügyi bizottság jelentését, a dohányjövédéki
törvények és szabályok módosításáról szóló
tv.-javaslatra vonatkozólag, melynek annak
idején napirendre tűzése iránt a ház később
fog határozni.

Ezzel az ülés délután fél 2 órakor
véget ért.

Pörös mandatumok.

A kaposvári választás.

Bpest, nov. 3.

Lázás érdeklődéssel várta már napok
óta a főváros s vele az egész ország kö-
zönsége a kaposvári választás sorsának el-
dőlését. Az utóbbi napokban fővárosszerte
egyébbről se volt szó, mint erről az odó-
zus ügyről, mely mindenképen csak ártó
hatású volt. A mióta a verifikáció folyik
az országgházán, azóta nagyot súlydott a
törvények tisztelete.

Igazolják-e?
Kabátos emberek közt ma tíz kérdés
közül öt bizonyosan így hangzott.

Ma esti 6 órára volt kitűzve az ité-
let kihirdetése a kaposvári kérvény dolgá-
ban. A határozathozatal egy ízben már el-
halasztották, a mi sejtetni engedé, hogy a
bíráló bizottság kebelében erős viták foly-
nak. Voltak is és kis hiba, hogy ma ismét
el nem halasztották a határozatot s csak
hajszálon függött, hogy gróf Széchenyi
nem ma, hanem holnap vagy holnapután
igazolják.

A bizottság, mely tegnap is szorga-
lisan tanácskozott, már d. u. 4 óra után
összeült az 1. számú teremben s zárt ajtó
mögött vitakozott. Ugyanazon tagokból ál-
lott, kikből a kérvény nyílt tárgyalása alatt
vagyis tagjai voltak: Vargies Imre elnök,
Hannibal József előadó, Jelinek Arthur
jegyző, Róz Atanáz, Eötvös Károly és
Horánszky Nándor. Tehát 4 kormánypárti
és 2 ellenzéki. A bizottság 7-ik tagja, Ger-
gelyi Tivadar állandóan távol maradt a
kérvény tárgyalásától s az ítélet hozatalá-
ban se vett részt.

Jóval hat óra előtt már nagy számú
érdeklődő gyűlt össze a terem előtt huzódó
folyosón, hogy az ítélet kihirdetését meg-
hallgassa. Képviselők, újságírók, a védő
ügyvédek, számos somogyegyei ember s
vagy 150 főre menő egyéb kíváncsi. Ott
volt a közönségben Marffy Emil somogyi
földbirtokos is, ki nevét a mult tárgyalás
alkalmával, nem valami irigylendő módon,
de mégis hírhedt tette.

A közönségben a hangulat pesszimis-
tikus volt. A nagy többség kétségteleen
tartotta, hogy a választást igazolni fogják,
de olyan hírek is szállongtak, hogy a bi-
zottság ellenzéki tagjai ma új és döntő bi-
zonyítékokkal léptek elő, melyek folytán a
vizsgálatot elrendelik. E hírek gyorsan szé-
terjedtek s növelték az izgatottságot, mely-
lyel a tömeg a zárt ajtó nyílását leste.

Az ajtó azonban sokáig nem nyílt
meg, csak a teremközéle járt rajta ki s be
sűrűn, friss vízzel telt kancsókat vize be a
bizottságnak, mely úgy látszik, megszom-
jazott a tömördek bortól, a mit a kaposvári
választók megittak.

— Benn vannak-e Eötvös, Horánszky?
Kérdézősködének a szolgától.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCAJA

1887. november 5.

Századok mulva.

A nagyenyedi új Bethlen kollegium fölszente-
lési ünnepélyére.)

A nagy próféták régen elphibek;
Tín sirjok is már összeomla rég,
De nagy ígét, mely világra zengett,
Be nem temette a síromladék.
Azt nem fűd be századok mohája,
Mert a szivekbe volt jegyezve fel;
Ez volt az ősek szentolt hagyománya,
Mit áhitattal őrzött a kebel!

Sötét redőket rajzol homlokunkra
E törpe korszak: a sivár jelen;
És bár karunkat megfeszíti munka,
A harcz, a küzdés oly reménytelen
De nézz a multra! Ott rayogoni látod
Magas dicsőség nagy tüzoszlopát!
Uj Izrálnak gyújtott az világot,
Előre vetve fénylő sugarát.

Ez Izráel nem új hazát keresve
Egy szent ígértől föld után epedt:
Mert hit vigasztal, hogyha porba esve
Egy nép jajong nagy sirhalom felett.
És míg a búszke homlok megsebezve,
S a véres ajk egy új túsára biv:
A kétségek vad hullámán evezve
Vigasztaló hitért eseng a szív.

S az eszme ébredt! És a szívbe szállva
A sebre lopta édes balzsamát;
Beteljesült a tiszta lelkek álma:
Megújodásra kész az övillág.
Kisinyke magból óriás fa lézen;
Az ifu hajlást őrzi szent erő;
Magasa törve biztosan, merészen,
Ezer viharban sem török meg ő!

S mit új apostol ajka szolt világra,
A marttyvrét azt megpecsételé
És míg alattuk hamvadott a máglya
Igékük búszkén tört az ég felé.
Azt hirdeté a messze bugó ének,
Mely a halónak ajkán reszketett:
„Por lesz a test, mit halálra vívénék,
De a hitet megölni nem lehet!”

S az ember szent jogáért, küzködésre
Hősök kelének, s ő a legnagyobb,
Kinek emléke jól szívünkbe vésvé,
Ez örök táblán mindig ott ragyog!
Ah, a leltűt nagy képet újra látom:
Új hadak utja nyílt e föld felett!
Lobogó leng a fényes napugáron,
Alatta szent hitért küzdő sereg!

Rivalva zug a harcok harsonája,
A mén alatt dobbanva reng a föld;
Csengő acél fel csattogva rája,
Virágzó vidék véres arcot ölt.
E nagy titán, e hős legyőzhetetlen,
Mert ajkain az ige menydörög!
S előttük új mythoszok néve Bethlen,
S ígée nekünk drága, szent, örök!

S midőn a nemtő béke olajját
Lengetve lágyan lebbent el felé,
Építai vágó lelke gazdagságit
E kis darabka földnek szentelé.
Betelt a vágy, mit úgy ápoli szívében:
Szabad templomban nyílt imára szánk...
Mi nagy valál te akkor, drága népem;
Mi nagy valál te, bércezes kis hazánk!

Ó alkotott, Magasztos alkotása
Nagyságát még sokáig hirdeti,
Hogy az utókort azt tisztelve lássa,
Ki volt e népek ő s e nép neki!
Mert nagy, kinek harczáról népek ajka
Merengő dalba sok dicsőt regél,
De legnagyobb, ki tisztét végrehajta
Önön művében mindörökké é!

Oh ifjúság! ha lelked visszatérve,
Varázssos fényű multakon mereng,
Szent áhitattal nézz az ő nevére,
S munkáid fényessé tenni a jelent.
Küzdj! és az ő nagy szellemét követve,
Nemes eszméknek áldozd áldet!
Ha ez vezet, ha ez hívít a tetter:
Áldás lebeg majd szép hazánk felett.

Szabó Jenő.

Levél.

— Egy szép leánynak. —

A költő megénekli, a festő vásznán
örökíti meg, a szobrász márványba faragja,
hogy örök ideig fenntarthassa az eszményi
szépet. Költőnek és művésznek legáltaláno-
sabb tárgya a nő.

Hányféle alakban van a nő szépség
megörökítve, ki tudná megmondani? Fekete-
szem égető tüze, vagy a kék szem szelíd
fénye bájosabb-e, ki merné ezt meghatá-
rozni? Ez a széknének, amaz a barnának
adja az előnyt, de hogy a szép, szép, azt
senki nem vitatja. A szépség hatalom, mely
előtti mindenki meghajlik.

Csuda-e hát, ha egy nőt szépsége elbi-
zakodottá tesz? Csuda-e, ha e hatalmat fo-
kozni igyekszik, s azt által egy másik nagy
hatalom egy zsarnok — a „divat”-hoz áll
be rabszolgának?

A divatnak hatalmas polyp karjai van-
nak, s kit egyszer megragadott az neki bü-
kövétéje marad. Orvakodjál rabszolgáld sze-
gődni hozzá, mert ez kellemetlen helyzetbe
sodorhat és hiúságodnak áldozatul eshetel.

benne már restségre mutat. A munka nagy-
ságát ne mérlegeld, fogj hozzá, mert ez
által kisebbül. Ne tarts semmi dolgot há-
látalannak, mert minden dolog kifizeti ma-
gát, csak szorgalom kell hozzá.

Légy nőies és igaz. A mit szégyelsz
tenni nyíltan, azt ne tedd titokban sem.
Vagyont, ha tékozolsz, szorgalommal kipó-
tolhatod, de ha jó hírnevedet elvesztetted,
azt nem soha semmivel. Ha jó sorsban
vagy, nem vetik szemedre, talán meg is
bocsátnak az emberek, de balsorsban min-
denki megvetne, feledni pedig soha semmi
körülmények között sem feledek.

Sőt én még tovább megfekszik szigorban
másoknál. Minden bűnös igaz megtérésé-
ben hiszek, egyedül a tévedt nőben nem.
Ha azt lehetetlennek tartom; szót azt ta-
pasztaltam, hogy náluk a javulás nem az
akaraton mulik, hanem azon finom érzésen,
mely minden tisztességes nőnek sajátja, a
nélkül, hogy ismerné, tudná mi a rossz, csak
megérzi, megsejti és kerüli. A másik is-
meri, tudja és még sem érzi. Innét van az,
hogy egyik nő elpirul azon, amin a má-
sik csak mosolyog. Ezek a ki nem érde-
meit tisztelet követelésében rendszeren erő-
szakosak. Mig az oly nő, kinek minden
tette önfeláldozás, minden szava igaz szó,
megnyerte és kiérdemelte a tiszteletet, ha
rongyokban jár is.

(Stefánia.)

*) E sorok ismét megerősítettek abban, hogy az
ilyen tollat kár sokat phibetelni.

Szerk.

Kolozsvárt 1887. november 5. szombat.

— Benn vannak.

— Akkor talán lesz ma ítélet.

Az a hír is lábra kapott ugyanis, hogy a bizottság két ellenzéki tagja sztrájkolni fog ma s így megakadályozzák a határozat-hozatalt, mert a házszabályok értelmében a hátramaradt négy nem lett volna határozat-képes. A sztrájk azonban elmaradt.

A kiváncsiság perször-pecsere nétt. Már jóval elmult a hat óra s még mindig nem kaptunk egyéb tudomást a benn történtekről, mint ajtó nyitásokon egy egy hangtöréddet Eötvös öblös basszusából. Egy ízben egy szolga négyesüzlött nyomatott papírlappal törtéteit át a tömegben a terem felé, mely alaposan lelohasztá a kíváncsiságot, ezt a papírlapot függesztik ki ugyan is akkor, mikor az ülést elhalasztják.

Végre megszólalt odabenn a csengettyő, a terem szolga kinyitá az ajtószárnyakat s a tömeg betódult a kis terembe, egyszerre eltöltve azt minden zugban. Az újságírók néhány somogyilag joggalán lábtáncra és oldalba lökés árán elfoglalták helyüket a zöld asztalnál s hegyezett ceruzákkal lesték az elnök szavait, ki ünnepélyes ábrázattal állt föl társai középette.

Mély csönd, mindenki a bizottság arcáról törekvésig leolvanni a jövőd pecsere titkát. S a ki tudott olvasni, Horánszky keserű, Eötvös gyűlösen mosolygó, Racz Atanáz ásitó s a kis Jellinek kevély arcvonásaiban, gyanította az eredményt.

Az elnök, Vargies Imre, komoly, kegyes hangon hirdette ki az ítéletet, mely szerint a kaposvári választás végleges igazságtétel.

A szavakat illetelmesen, nagy csöndben fogadta a közönség, csak a háttérben hangzott némi zugás, az is ilyenformán: tudtuk, gondoltuk stb. Az elnök ezután kivonatossan közölte az ítélet indoklásait s oly atyai hangon intézte szavait a hallgatósághoz, mintha minden áron meg akarta volna azt győzni arról, hogy a kaposvári mandátum tiszta, mint a hó. Pár percig tartó beszéde után felosztatta az ülést, a hallgatóságot pedig szétosztotta.

Eötvös Károly és Horánszky az ítélet ellen külön véleményét jelentették be.

Az indoklás.

A bizottság ítéletének indoklását írásba még nem foglalta. Az elnök szóbeli indoklását az „Országgyűlési Értesítő” akövetkezőkben közli:

A kérvényben a), b), c) és d) alatt felhozott melléletek, illetőleg okmányok nem voltak figyelembe vehetőek először azért, mert azok a határozatok, a melyek a melléletek szerint hoztak, a miniszterium által megsemmisítették; de ettől eltekintve, nem voltak a melléletek tekintetbe vehetőek azért sem, mert a bíráló bizottság véleménye szerint a központi választmány hatáskörét túllépte, midőn a határozatokat meghozta. A tanúzásra az e), f), g) és h) alatt felhívott tanúk kihallgatása mellőzendő volt, mert itt oly egyének kivételének tanúkat kihallgattak, a kik a választásnál, mint hivatalos személyek működtek közre és így a házszabályok értelmében ki nem hallgathatók, legrosszabb esetben is csak nyilatkozatra volna alkalmas felhívandók.

Ami a kérvényben kifejtett azt a kifogást illeti, hogy a többség nem gróf Széchenyi, Pál, hanem Körmendy mellett nyilatkozott, abból az okból, mert 19 tiszási választás tévedésből vagy bármely más okból nem Körmendyre, hanem Széchenyire íratott volna, ez a kifogás a megbízó levélhez csatolt lajstromos kimutatás szerint nem volt figyelembe vehető, mert tévedésen alapulhat kérvényezőkhöz ebbeli állítása, mivel ezek mint tényleg Körmendyre szava-

zottak vannak bejelentve és így ha erre alapított az a kifogás, hogy a többség nem Széchenyi Pál, hanem Körmendy Sándor mellett nyilatkozott, ez bírói mérlegelés alá nem jöhet.

Azt az állítást, — mely azonban csak a tárgyalás során tetetett — hogy a tiszásiaktól eltekintve, több szennai választó is, a kik Körmendyre szavaztak, Széchenyre lettek volna beírva, a bíráló bizottság ki fogásnak tekintti és miután a házszabályok szerint új bizonyítványok igen, de új kifogások nem hozhatók fel, szintén figyelmen kívül hagyta.

Az indoklás ezután áttért a három kifogásolt választásra. Zsumics Vendelt illetőleg tett kifogást, mely szerint Zsumics állítólag egyszer fordul elő a névjástromban, de kétszer szavazott, csak magánnyilatkozaton alapul és a házszabályok értelmében szintén nem volt figyelembe vehető, valamint a Bosnyák József és a Ruszjak Dávidra vonatkozó kifogás sem.

A mi azt a kifogást illeti, hogy nem jogosítottak szavaztak, a mennyiben két holt ember vétetett fel mint Széchenyre szavazó eltekintve attól habár a halotti bizonyítványok itt fekszenek, hogy ezek tényleg így szavaztak, ez a végzambeli eredményt nem alterálja, mert ha ez csakugyan valódi kitagadásnak vetnének, ugyanezen okból azon állítást is kifogásnak kellene tekinteni, hogy 3 holt ember Körmendyre vétetett fel, mint szavazó és így egyaránt egyen-súlyozva vannak.

A mi a választók megvesztegetését illeti, a bizottság nem találta elrendelendők a vizsgálatot azért, mert először a vesztegetések minőségén azon határozott szabatos formában állítva, a melyek a házszabályok értelmében a további vizsgálatot indokolnak de másodsor nem is állítatik az állítólag megvesztegetettek által, hogy ők bizonyonyos összeget kaptak vagy hogy bizonyos összeget ígértek nekik azzal a feltétellel és azzal a kikötéssel, hogy határozatlan Széchenyre szavazzanak.

Az ekképpen megokolt ítélet a házszabályok értelmében az illető felekkel a törvényes időben másolatban közölni és a t. háznak be fog terjeszteti.

A bíráló bizottság továbbá a házszabályok értelmében a költségeket kölcsönösen megszüntetendők határozta.

Pénzügyeink és a külföld.

A magyar államháztartás rossz állapota mind jobban magára vonja a külföldi figyelmét, mely természetesen nem tesz különbséget egy mullo kormányrendszer és az állam között, hanem egyszerűen a magyar állam rossz állapotát konstatálja s ebből igen kedvezőtlen következtetéseket von az egész magyar állami létre.

Ily okkorozatot találunk a német kereszties lapban. A lap előre bocsátja, hogy annál inkább kell Németországnak figyelmet fordítania a magyar pénzügyek iránt, mert a német pénzpiac mintegy két milliárd márk magyar állampapírral van elárasztva.

„Bizonyos dolog, hogy a mi az állami pénzügyeinket illeti, Magyarország 1866 előtt jobban állott, mint most. Az önálló magyar állam által kezdeményezett pénzügyi viszonyok oda vezettek, hogy egy évtized alatt a magyar népnek, a világ egyik legtehetősebb népének, négy ötfüld-része kiéhezették az étőlét rész javára.”

A cikkről ezután részletezi a magyar állami pénzügyeket, s azt konstatálja, hogy a magyar állami adósságok összege 1681 millió frt, míg a mi finanszírozásunk kerek számmal 2000 milliót konstatálunk.

Czikkről ezután elsorolja az árszármadatok egyes okait, főleglve, hogy budget-

jeink rendszerint irreálisak, s hogy jelen-tékeny tökélet nem csak csallalaul do-bellunk a folyam szabályozásokba, sőt az ugyanevezett szabályozások sok helyütt még fokozták az árvízvesztélyt.

A külföldi figyelmét bizonyára a legnagyobb mérvben annak konstatálása fogja igénybe venni, hogy a magyar költségveté-sék teljesen megbízhatatlanok.

Ennek bizonyítására a cikkről egy-beallítja a deficieteket, a mint ezek elő-irányozva voltak s a mint a valóságban elő-állottak.

Ezekkel az adatokkal bizonyítja, hogy az előirányzott és a valóban előállott defi-cietek közl mindig nagy differenciák vol-tak, vagy is a hitel akárhány esetben há-romszorosra is túllépett.

A krasznai arany lelet.

September közepé táján négy kis-borosnyai és krasznai cigány gróf Mikes Benedekné krasznai erdejében, közel a ha-társzélhez, egy hegyomlásban 12 arany-rudat talált, a melyen megosztottak s egy részt belőle Brassóban aránylagpotom áron eladták, de — a mint a lapok is hozták — azt a rendőrség lefoglalta. Szavuj Ra-duj ellenben a rá eső 6 rudat gróf Mikes-né krasznai tisztje Urban tanácsára Há-romszék megye alispáni hivatalának szolgál-tatta be.

A régészeti szempontból is föltűnő ér-dekes kincs a római uralom idejéből való. A 17 és fél cm. hosszú, 2,2 cm. széles és 0,5 cm. vastag rudak alakja egészen olyan, mint a pecsétviasz s mindegyiknek a felső lapján elejétől végig bélyeg van beverve. Ötfőle bélyeg van, minden rendszer nélkül követve egymást. Leggyakoribb Fl. Flavianus bélyege, mely összesen 12-szer for-dul elő; fölíratja a következő:

FL. FLAVIANVS
VS. PRO. SIG.

ADDIG MA (buzakalász.)

Vagyis: Fl. Flavianus procurator r. Pe-csétje: buzakalász. Utánna jön mindjárt Lu-cianus bélyege, összesen hétször: N-y. G-a.

LVCIANVS
OBE. I. SIG. X

fölíratul, az az: Lucianus I-só rendű finom arany. Pecsétje: X (a görög Y-h és P-r betűkből alkotott Krisztus-monogramm.) A harmadik bélyegen, mely négyeszer jön elő, három női mellkép van DDD és NNN betűkkel. A negyedik bélyeg összesen három-szor van meg, s egy ülő diadémes női alakot ábrázol jobbában buzakalászzsal, bal-jában bőségszarvával, alatta SIRM az az Sirmium fölíratul (a mai Mitrovicz, régeb-ben Száva Szent Demeter városka a Szerém-ségben a Száva mellett), előtte két ízben a Krisztus monogramm: X s egy ízben osil-lag. Az ötödik — csupán egyszer előjövő bélyegen ez a fölírat olvasható:

QVIRILLVS
ET DIONISVS

* SIRM. SIG. (talán buza-kalász.)

Daciában a rómaiak korában nagy mérvben művelték a bányákat s a biroda-lom minden részébe szállították a nemes fém-et, hogy pénzt verjenek belőle. A bányák föltelgyelője, a „procurator Augusti Aur-arium Daciarum”, a ki Ampelumban, a

mai Zalatnán székelt, a tartomány egyik legelőkelőbb hivatalnok volt ugy, hogy több ízben egyuttal a császári helytartói méltó-ságot (procurator Augusti provinciae Daciae) is viselte.

Valószínű, hogy Fl. Flavianus szemé-lyében is egyesült a két főhivatal, mert a bélyegen egyszerre procuratornak nevezi magát. Az aranyat, mint e lelet mutatja, rudakba öntve szállították, s mind a pro-curator, mind a kénlő (itt Lucianus), mind pedig az illető város küldöttei, hova az aranyat vitték, beleverték bélyegüket. A krasznai aranyrudakat a bélyegek tana-sága szerint a sirmiumi pénzverő intézetbe akarták szállítani a város küldöttei, Clu-trillus és Dionisus. Sirmium, Alsó-Pannónia fővárosa, Kelet-Európa egyik legelőkelőbb pontja volt; Decius és Próbus császárok e vidéken születtek; a III. század végén, mi-dőn Diocletianus — három társasázt vé-ve maga mellé — roppant birodalmát négy részre osztá, Galerius, Illiria, Moesia, Ma-cedonia, Epirus és Achaja uralkodója, Sir-miumot tette a birodalom ezen részének fő-városává.

A keresztényenég korán gyökeret vert Sirmiumban, sőt abban az időben, a mely-ből az arany rudak valók, a városnak ez volt az uralkodó vallása, tekintve a Sir-mium nevével ellátott bélyeg Krisztus-mo-nogrammját.

Ez az idő p-dig a III. század első fele, főleg pedig a 222-től 249-ig terjedő időszak lehetett, a midőn néhány a keresz-tyének iránt elnéző, sőt barátságos indu-lattal viseltető császár uralkodott, mint Alexander Severus és Philippus Arabs, mely utóbbról azt is állítják, hogy tiukos ke-resztyén lett volna.

Ettől fogva kezdtek a keresztények az előbb csak magán házaknál és rejték helyeken végeztet istentiszteleteket nyilváno-san is megtartani; most juthatnak csak hivatalokba, mint az említett Lucianus ki előkelő bányászati létes szabádon használ-batja pecsétjében a Krisztus monogrammot. 249-ben Decius trónra jutásával újra meg-kezdődött a keresztények üldözése. Alig egy évtized múlva pedig, 257–60 között Dacia teljesen elvészett a rómaiakra. Miért nem juthattak az arany rudak rendeltetési helyükre? Valamely barbar vagy rablócsa-pat támadta-e meg utközben Quirillust és Dionisust? vagy ők maguk szöktek meg a kincsekkel s rejtették el Dacia keleti hava-saiban: ki tudná megmondani?

N-y. G-a.

Tanítók gyűlése.

Mvásárhely nov. 3.

A marostordamegyei általános tantes-tület évi nagygyűlést f. hó 3-án a megye-ház nagytermében tartotta meg. Ott láttuk egybegyűlve megynék s különböző városunk tanítványait. (Ne érezzék sértve magukat azon tanítgyi emberek, kik tiszteltteljes tavol-ban maradtak aital tündöklőve, tekinté-lyüket szerencsésen megőrizték.)

A gyűlést Lakatos Sámuel elnök nyi-totta meg.

„A tanító társadalmi helyzete javul (habár lassanként), megnyílt előtte a tér s láthatja a tágas mezőt, melyen munkálkod-

nia kell, de érezheti is már, hogy minden körülmény kedvezőbb a munkára, mint ne-hány évvel ezelőtt volt. Igaz, ez még a ta-vasznak, a fejlődés kezdetének állapota; mi most még csak a rügyek és virágok bom-lását látjuk, de bizton bízhatjuk, jöni fog idő, melyben az akkor élők, a munkások, s küzdők már a gyümölcsöket fogják szedni. Miután pedig a tanítói árvaház és Eötvös-alap hasznairól szól, s annak gyarapodást ezeztőlendő, felhívja a tagokat, hogy igye-kezzenek annak részeseivé lenni, a tantes-tület 10. közgyűlését megnyitja.

Épen most nyit be megyénk kir. tan-felügyelője Deák Lajos, kinek megjelenése kellemesen hatott a tagokra, sőt éljenekel fogadták.

Most pedig lássuk a gyűlés tárgyának (csakis) érdekesebb részeit.

Előnk előterjeszti, hogy Lénárt Józse-nek, volt buzgó s felelhetetlen elnökönknek, a tiszteletbeli elnökké történt megválasztá-sáról szóló díszes okmány átadott, ki azt a legszívesebben fogadva, meghatot-tan köszönte meg. Bejelentik továbbá a kolozsvári tanítástület szíves meghívás a Várad-i emlékkönyvre, — gróf Bethlen 6 nagyságának a tavasszal történt kegyes adománya (100 frt) stb.

Most Deák Lajos kir. tanf. mint örvendetes dolgot jelenti, hogy a megyei kö-zigazgatási bizottságban tett előterjesztés alapján, tantesületünk közalapja javára Dr. Bárdi Jánosné 6 nga 200 forint kegyes-kelet adományozni. Ezen tény dióségre nem szorult, s ez szerencsém, mert a méltó elis-mérés és köszöntő kifejezésre tollam val-doban nagyon győne volna. Deák Lajos ez-uttal, mint közvetítő, tantesületünk iránti meleg érdeklődésének újabb bizonyosságát adta.

A titkári jelentés hi tükrö volt nem csak az elmúlt évi, de az elmúlt 10 év tantesületi működésének is, mely idő alatt 100-nál több értekezés, felolvasás tartott. Az egyenként fölolvastott körli jelentések szintén hi tükröi voltak a körök múlt évi működésének.

Ez után Benke Zsigmond mezőbányai-tató adta elő szakértelemmel írott s ügy-sen egybeállított értekezést a következő czímmel: „A népiszkolai zárvizsgálatok mi-kénti megtartása.” A vizsgálatok célját, szükségességét, jogosultságát eladva, azok hasznait fejtegetve, oly érdekes gyakorlati elveket hangzottak, hogy annak egy szaklap-ban leendő egész terjedelmében közlését jó lélekkel ajánlhatom. Az iskolai vizsgálatok-nak nem eltérőlést (mint többen Nemetho-ban), hanem máskepeni, több hasznosul, cselezőerű megartását ajánlja. — Emlék-könyvre vétették.

Most a pénzügyről, a 400 kötetet meg-haladó központi könyvtár állásáról és viz-gálatról szóló bizottsági jelentések köve-tek.

A Bartók László értekezése (a rajta-titárról) szintén érdekes volt, melyben mi-nak annak elhanyagolásából eredő hiányok-ról panaszkodik, néhány érdekes új elvet hangoztat.

Az ezután következő érdekes dolgokat csupán rövidség okáért ha nem is sorolom elé, a tanítók anyagi helyzetének javítására cselező intézkedéseket nem mellőzhetem. A győrmegyei tantesület átirata, melyben a tanítók anyagi helyzetének javítását szem-űnt jelen viszonyok között kivihetetlen alakban és módosításokban, különösen a fe-lekezeti autonomiákkal ellenkező módon kívánja elérni, — csak annyiban pártola-tott, mennyiben a tanítói fátések rendse-resítését s különösen a nyugdíjtörvény rev-izióját sürgeti.

Testületünk szintén egy ilyféle átnál-tal kívánja megkeresni a társalgókat, de a mely csak a fizetési összeg és szolgálai év arányosítását cseleztve, különösen a fele-

Ujabbkori hamupipóke.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

VII.

(Folytatás.)

— Ugy emlékezem, hogy a fiával ta-lálkoztam a nyáron Dieppében, jegyzé meg Etel kissé feszélyezett hangon, de én nem találtam parasztnak.

— Parasztnak a fiut? Hogy találta-d volna. Ő több ezer évi jövedelemmel bír, s bárság vár rá! választá Mowbrayné; és ekkor más tárgyra tért az étkér — Etel, melyik ruhát veszed fel ma délután?

— A krémszínű tennis — ruhám — választá Etel. Mabel, kik a Lockhart kis-asszony hozzátartozói? Ő rajta nincsen sem-mi parasztság.

— Nincs ám. Ugy-e tökéletesnek ta-lalod a modorát? kérdé Mowbrayné szo-katlan élénkséggel. Ezért vettem magam-hoz — tévé hozzá nevet. — Oly kel-lemes tereztés, és oly finom modora van, ha lányaim eljátszátják azt tőle, több hasznát veszik mint a tudományoknak.

— És ki ő? Egyike azon megszá-málhatatlanoknak, kik jobb időket láttak? kérdé Etel.

— Oh, nem; ő egy vidéki orvosnak a leánya; de külföldön nevelődött, nagyon jól játszik és énekel. Az igaz, hogy külse-je borzasztóul ellene van. Ő sokkal szob-b mint a hogy állása igényli. Olyan család, ahol felnőtt fiúk vannak, — nem fogad-hatná be.

— Én is azt hiszem, — mondá Etel. Azonban félek, hogy élete nagyon unal-mas és egyhangú itten, tévé hozzá elgon-dolkozva.

— Édes Etel, azt vártad tőlem hogy bálokba s mulatságokba viszem? kérdé Mabel a meglepetés hangján. Most Josp-hinhez megyek; megajándékozom vele a zöld bársony ruhámon levő gombokat; ma délután azt veszem fel.

Ügyelj magadra és csinosan öltözködj, mondá mosolyogva. A Croftok bizonyosan ott lesznek.

Kiment a szobából, két reggeli ruhá-jának a hosszú redőt húzva maga után, s ugyan abban a pillanatban a szeptemberi napugérr arany haját, s a d rekán levő ezüst szallagot érinté.

Etel szeretetteljes bámulattal nézett utána, aztán a szelíd szürke szemek tekin-tete lassan vissza tért az ajtó felé, s merőn nézett a tűzbe, s az álmódzó tekintet szo-morusággá változott, pedig a Danecourt Etel vidám természetét előtt a szomorúság szokatlan dolog volt.

— Az nem lehet helyes, mormogá ma-gában, Casmir ruhájának puharedőt nyug-talan ujjával simogatva, az nem lehet he-lyes, olyan férfival lépni házasságra, akit nem szeret, és még is, tudom, hogyha ő megkér, nem utasítom vissza. És különben a másik soha sem fog rém úgy gondolni, — szeretett mint barátját de csak is mint barátját.

A kedves piros ajkak remegtek egy pár pillanattig, mintha a „máskira” való gondolat fájdalmas volna; de erőt vett ma-gán, s lehagoltságát lörázva magáról, fele-melte a fejét.

— „Lady Wolf” jól hangzik, folytató mosolyogva. „Wolfgangham Apátsági Lady Wolf” még jobban hangzik; és oh, minő tré-fa volna, Mabel felibe kerülni, Mabel elibe, aki az utóbbi években pártfogolt, és aki dacára hogy jó indulattal van irántam, de néha nagyon kellemetlen tud lenni, és oly

sértő szavakat mond! De most már megyek boldoggá teszem a gyermekeket. Az a kis halványarcú nevelőné is úgy néz ki, mint ha egy ünnepnapot épen úgy tudna élvezni, mint növendékei.

A széles lépcsőkön könnyen szaladt fel a második emeletre; itten a szobák kép-tára nyíltak, mert a házat mind a négy oldalon az futotta végig, s felülről voltak világítva.

A folyosó régi képekkel s családi arc-pekkel volt tele aggasztva; Lockhart Magda nem egy csendes órát töltött e di-szes öltöztető festett ladyk és lovagok tar-saságában, s gyakran állott Mowbray Hall mostani urnökének az arcképe előtt annak szépségét bámulva.

Egyik a sok ajtók közül, mert minde-nik sötét színe bársony portírelle volt el-látva, a képtárból nyílv a gyermekek és a nevelőné lakosztályaiba vezetett.

E lakosztály állott, egy kis előszobá-ból, mely a tanuló szobába vezetett; a Lock-hart kisasszony hálószobája ezental volt.

Mowbray ur gazdag ember volt, s há-zánál minden intézkedés kényelmet s jólé-tet árult el, tehát a Lockhart kisasszony állása nem volt megvetendő, fizetése jó volt, kötelessége nem voltak alkalmatlanok, s ha mostani életében sok magányos órái voltak, az nem tartozott Mowbray urakra.

Az „Etel néni” megérkezése, ki után a gyermekek rajongtak, kellemes változást okozott a Lockhart Magda egyhangú éle-tében. A tavasz és a nyár folyamában, ő és a gyermekek egyedül voltak a H. lánban, de a vadászati időnyre Mowbray ur és a felesége megérkeztek, magukkal hozva Etelt; és azóta mindennap új vendégek megérke-zésével volt megjelelve. A vendégek nem folytak be a nevelőné földterítésére, de Etel gyakran el el látogatott a tanuló szobába,

s nyájas udvariassága jól esett. Magdának, kinek arca rögtön felderült, midőn az ajtó megnyílt, s kis huzgának az öröm rivalgá-sa között Etel lépett a tanuló szobába.

Szinte egy év múlt el azóta midőn Magda utoljára nézett a meghalt testvér hi-deg arcára, és Ferenczet elutasította ma-gától, örökös fájdalommal szívében, ahogy azt akkor gondolt.

Es ezek a hónapok amint lassan tel-tek, nehezek voltak, de sok tanúságot hoz-tak; Magda megtanulta, hogy az a szegénység melytől annyira iktóztott, nem a legnagyobb csapás a világon, s hogy a jólét, nem a legnagyobb áldás.

E nagy üres házban gyakran volt egyedül, s borzasztó, kimondhatatlan egye-dül érezte magát; növendékei szerették, s néhány hét múlva kevés baja volt velük; de amint a hónapok multak, elhagyatottsá-gát mind jobban jobban érezte. A jövő nem kecsegtette semmivel, a multba nézni éles fájdalmat okozott.

Néha az a remény ébredt fel benne, hogy hát ha Wolf Aliok felkeresi s vissza adja neki szívében azt a helyet, melyet el-játszott; de a mint az idő haladt, ez a re-ménye elenyészett, s kétségbeesés vett erőt rajta.

A Danecourt Etel éles szemei hamar észre vették, hogy a szép sötét szemek örömtől ragyogtak fel, midőn az ő tekin-tével találkoztak, s barátságosan mosoly-gott a halvány lánykára, ki gyász ruhá-ban állt az asztal föl.

— Gyermekek, mondá Etel nevetve, a mint azok ugrálva körül fogták, ha békét hagytok, valami nagyon jó újságot mon-dok; de ha szép új ruhátok egészen össze-roncsoljátok, egy szót sem szólok.

A gyermekek nevettek, egy kissé hát-rább húzódtak, s élénken néztek néniükre.

Etel mosolyogva nézett a kedves vi-dám arczokra, melyek azonban anyjuk szép-ségéből keveset örökölték.

— Nővérem nagyon örülne, ha kegyed átkocsikázna a gyermekekkel, Tren-hamba a tennis versenyt megnézni, mondá Danecourt kisasszony udvarias modorban Magdának. Az utolsó játék ma lesz, és az hiszem hogy néhány jó játékot fog látni. Ugy-e szívesen jön el? tévé hozzá nyíj-san. Ma igen kellemes nap van a kocsi-kázásra.

— Mowbray asszony nagyon kegyes, választá Magda. Meg vagyok róla győződ-ve, hogy mi örömmel megyünk.

— Meghiszem azt! kiáltá vidáman az egyik Mowbray kisasszony. És most tegyél félre könyveinket, megengedi Lockhart kis-asszony? Szinte fél tizenkettőre.

— Igen, mehetünk, választá Magda s mint felállott s a könyvekkel összezsezdta, azt gondolta magában, hogy Etel az ő szürke ruhájában mily széppnek, s boldog-nak látszik. Magda oly különös, majd nem anyai gyöngédséget s érdeklődést érzett e-leány iránt, ki négy vagy öt évvel idősebb volt nálánál, s olyan érdeklődést, mi mu-lattatta s meghatotta volna azt, a ki eléggé megértette volna.

— A testvérem mondta, hogy Lady White volt szíves kegyedet hozzá ajánlani, mondá Etel kevés szünet után, míg a gyer-mekek a tanszékzök elrakásával voltak elfoglalva.

Magda megdöbbenve nézett fel, s szűp arczát gyenge pir futotta el.

— Igen, ő ajánlott, mondá.

— Régi barátjai? kérdé Etel. Köz-lebbről ösméri őket?

(Folyt. köv.)

és községi tanítóokra vonatkozólag a
azon alapelvekre kívánja helyezni,
az 1885-iki törvények szerint az
hivatalnokokat érdeklik.

P—

Reggel.

Mindenkibe szorult egy rakás poézis,
miki érez, s a hervadás szomorúságai
mindenki fogékony. Mindezen kenetes
mókát pedig nem Szt. Pál mondja, ha-
ha. Mely lelkiszedással vsyok a mos-
lézi reggelek iránt, s azért — igazán —
pöppet se volna különös, ha a jobbik
est eltöltő osodátal egy sereg nagy
korszerűtől dölne a tollam hegyén
aprosra. A könnyű köd, mely napkelte
finom lengéssel ing a harmatos tarló-
k; a kékes füst lenn a messze falu tá-
finom aranyos pökhélőszálak végig
vénen... Minden bájosnak és különös-
tesszik nekem. A levegő is mintha
bőbb volna és édesebb, s a tarlókra me-
mekkésnép kurjantása mintha nem lenne
durva, mint máskor.

Tudja Isten!... Ugy vagyok vele
a tőrtől szabadult rab. Annak is
szébb, nekem is az, ha kicsavarog-
a mezőkre, s felig lehunyt szemem-
nem látok egyebet a lenn hallgató
fehér lapoknál és ezer meg ezer
nyitott szemmel ha lenézek,
szövi meg fényes sugárral szerte a
a nap: valahogy nem látom a su-
csak a várost, s a városban levő sok
szentle holmit, melyet az emberekbe
mindent minden poézis segélyével se lehet
szépséges dolognak tartani. Itt egy seb, ott
miki. Egy-egy régi baj, egy-egy új.
szag nyomorúság, friss csufság. Ott pél-
meglátom ötven kilométer távolság-
as az első ványodott seb a templom kö-
melyre gyönyörű reggeli élvezeteim kö-
gondolni se igen szeretek, ha nem
új. De kezembe akadt egy tenyerményi
gyűdési újság rongy, melyre írva áll
nyíven az, hogy a beszeresébányai káp-
tetemes veszteségei dacára szívesen
egyeztet azokba a változtatásokba, me-
a városi tanács utcaszerépítési szem-
ből szükségesséket talált.

No, uraim, itt ugyan hiába tesznek
hasonló szíveséget. Hamarabb facsa-
a Fellegvárra a Szamos, hamarabb
Bulgáriából császárság, sőt a proféta
hajából hamarabb tép magának török-
reggeli mosakodásaihoz a szultán:
mint a kolozsvári káptalan lemondjon
a nyereségről, mely a templom kö-
lévő épületek béréből duzzadt zsákjába.
Nem is tudom... Az őszi reggel
edős-bus költészete gyűl bár össze
ekem házába, még e mindenek felett
indulatot kereszttől is meglátom az
ari kapzsiságnak osunya fekete pontját,
egy kelő nap egész fényes özőne sem
világossá tenni. Nagy dolog a terem-
és ember, de nagyobb a benne les-
rósz, mely néha rosszabb a törvé-
megengedett korlátain belül, mint ki-
Ninos S, mely kényszeríteni tudná
pedésre a státust, s a státus nem is
ed. — Ragaszkodik nyereségbeli kraj-
hajához, s nem akar tudomást ven-
a társadalmi közelet azon sehol sem
szólatat paragrafusairól, melyek sok-
erősebb ítéletet tartogatnak számára
szén, mint a milyen erős az ő consequen-
a csökönésében. Azonban mit?...
nyíven népei had zngolódjanak békétlenül,
a finanssék meg a levíták sarozát azért
egy semmiért melyet érette tesznek. Mó-
népe hadd rajongjon: a farizensek rá-
a frigszekrényre, s megmosolyogják
makozva a sikertelen erőlködéseket.

Hess! rossz... Gyűlöllek.
Es nem osodálkozom egy nyomorék lá-
szenezaljai favágón, ki egyéb hulladék
szén hiában a Bibliával fűtött be mi-
a. Az apostolok könyvének azon részét,
nyíven írva van az „Úr szolgálatainak sze-
nyességéről“ — minden lelkiismeret furdalás
mili magam is elégetném. És —
Es vigye el ilyen gondolatok között
a őszi reggelemet az ürdög...

MINDENFÉLE

Kolozsvár, november 5.

— **A székelyek eredetéről** tar-
tár érdekes felolvasást Réthy László dr. a
akadémiai társulat csütörtöki ülésén. Szerző
székelyeket Erdélybe származott magya-
rak tartja, kiket querfurti Bruno 1006—
1010-ben mint „fekete magyarokat“ ismert.
magyar elem akkor nyugati és Közép-
területén lakott s később húzódott a
a Székelyföldre a besenyő becsapások
munkálta, hol Szent László találja a
a székelyekül, vagyis határőrökül hasz-
m fel, midőn Erdélyt rendezze, a határ-

örvidékről gondoskodott. Innen származik
székely nevük, a mi az Árpádok korában
határőrt, előőrt jelentett. Ilyen határőrök
a Vág mentén, Pozsonymegyében, s az or-
szág különböző határvidékein voltak s ta-
lán nem is mindenütt magyar nemzetiségűek,
miből kitűnik, hogy a székelység eredeti
fogalma nem az etnográfia, de a stratégia
szóval tartozik. A székelyek és erdélyi ma-
gyarok jogi viszonyainak különbsége pedig
orán származik, hogy a székelyek (fakete
magyarok) akkor lépek Erdély területére,
mikor a vérségi szervezet még az egész
magyar területen megvolt, az erdélyi me-
gyei magyarság pedig a törzsszervezet fel-
bomlása után kezdett húzódni a Királyhá-
gón tulra.

— **Templomszentelés.** Szász Do-
mos püspök ma reggel a Szamosvölgyi
vasúton Besztercebe utazott. Holnap délelőtti
szenteli fel az ott ujonan épített ev. ref.
templomot.

— **Halálos ítélet.** Mint lapunknak
írják az erzsébetvárosi kir. törvényszék f.
hó 4-én Nagy Lajos törv. elnök személyes
elnöklété alatt, Gerásim János és Ince
Domokos törv. bírók, valamint a kir. ügyész-
ség képviselőiben Theil István kir. ügyész
közreműködése mellett tartott végtárgyalá-
sán, a zoltáni Kis Lőrinczen elkövetett gyil-
kosságot büntetvével vádolt Kis Lajost, mint
bűnségeit, 15 évi fegyházra, Kis Lőrinczét
pedig, mint felbújtó tettest, kettől állali ha-
látra ítélté.

— **A kaszai új püspök felszen-
telése.** Bubicz Zsigmond ujonnan ki-
nevezett kaszai püspöknek felszentelése e
hó 20-án Nagyváradon lesz. A consecra-
tió Schleich Lőrincz dr. nagyvárad püs-
pök fogja végezni.

— **Csapattisztekké** a nemzetéri
osztályban Hármezék megyéből Budor Domo-
kos, Kiss Öljön, Nagy István, Darvas Lajos,
Nikovinyi Sándor, Keller Géza és Reményik
Kálmán jegyeztettek elő.

— **A turi lelkész** Jakab Károly
szintén ma vasárnap szenteltette fel a be-
farkas utcai ev. ref. templomban s neve
csak tévedésből maradt volt ki a felszen-
teltek katalógusából.

— **Kinevezés.** A vallás és közokta-
tásügyi m. kir. miniszter Hadházi Juliánna
okleveles tanítónő a Dicső Szent-Mártoni
állami iskolához rendes tanítónőnek kine-
vezte.

— **Derekas munkát** végzett a
napokban dr. Böckel Béla szilágysági ifjú
körörvos. Mint velünk közlik Ullman Benja-
min m.-valkói lakósa 5 éves kis leánya to-
rokbajba esett, mit nemsokára nagyfoku
tüdőkatharus követett. Egyszerre a kis
leány az anyja karjai között egészen meg-
dermedt, úgy, hogy halottnak hitték. Ekkor
dr. Böckel Béla vette gyógykezelés alá a
leányt, s pár órai dörzsölés és ápolás után
a halottnak hitt gyermeket életre segí-
tette, s a gyermek ma már teljesen egész-
séges. A szerencsés gyógyítás híre széles
körben terjedt el.

— **Ez is ritkaság.** Uzon három-
szék megyei községben a napokban bontot-
ták fel Vereser Károly 24 éves ko-
rában elhunyt egyszerű földmives végren-
deletét. A derék székely polgár összes va-
gyonát (3 belső telek s 25—30 hold külő-
ség) az uzioni ref. egyházközségnek adomá-
nyozta népnevelési célokra. Az uzioni és
tatranyi iskolák közt osztatik meg a va-
gyon egyenlő arányban. A ritka, nemes
adomány a legszebb emléket őrzi meg az
elhunyt felől.

— **Csikszeredában** fogyasztó szö-
vetkezet alakult meg október 30-án, mely
egyelőre csak a husfogyasztást vette mű-
ködési körébe s f. hó 1-én kezdte meg mű-
ködését s már is van auni eredménye fel-
lépésének, hogy a hus ára 24 krról 20 krra
szállott le. Az október 30-iki alakuló gyű-
lésen az igazgatóság titkos szavazattal ala-
kult meg. Elnökök T. Nagy Imre és ügy-
vezető, gazdává Lőrincz Ferenc választattak.

— **Sepsi-Szentgyörgyön** ma kez-
dődnék a fillérestélyek melyeket a növegyelt
rendez évek óta hetenkint egyszer s melyek
találkozó helyei szoktak lenni a város értel-
miségében. Sikertült felolvasások, zene, mű-
vés stb szórakoztatják ez estéken a kö-
zönséget s mindenki újabb meg újabb tétot
nyújt a szellemi művelésre. A mai fillér-
estély programját a zenekar játéka kívül
egy műlének szavaltat és hegedűjáték képezi
s táncz fejezi be.

— **Adóhivatalok vizsgálata.** Gom-
bos Gusztáv pénzügyminiszteri tanácsos vizs-
gáló köruton van az erdélyi részében s az
adófelügyelőségek és adóhivatalokat vizs-
gálja meg. Sepsi-Szt. Györgyön a napokban
végzte be a vizsgálatot s csak azért fe-
jezte ki rosszallását, hogy a 100 frton felül-
es adóhátralékosok ellen nem fejtenek ki
kellő szigor. S.-sztyörgyöri Udvarhelyre
ment a vizsgáló tanácsos.

— **Tót gyerek szállítmány.** Egy
egész vagon tót gyerek jön a napokban
Nagyváradra. A szállítmány tulajdonképe-
ni története az, hogy a mult évben ugy
Nagyváradon, mint az egész Bihar megyében
nagyon sokan vállalkoztak arra, hogy a
szegény tót gyerekök közűl egyet ma-
gukhoz vesznek. Ezen hír a tótok közt
nagy örömmel és lelkesedéssel fogadtatott
és mindenik az ő gyermekét szeretne volna
elküldeni, azért bizonyára nehezen ment a
kiválogtatás. A szállítmány, mint trenós-
megye főispánja Bihar megye alispánját ér-

tesíti tegnap indult el. Csak ne teljesüljék
azután be az a közmondás, a melyik ugy
kezdődik, hogy: „Fogadd be a tótot...“

— **Somogyi kanonok.** Szegednek
e nagy jöltevéje, a budapesti Klotild-szere-
tetházban hateres forintos alapítványt tett
három szegedi fiu neveltetésére.

— **Grévy elnök** ellen a radikális
és monarchista lapok most a legszenvedé-
lyesb harcot folytatják. A Figaro kiszá-
mitja, hogy Grévy reprezentációs köl-
tségekre évenként 600.000 frankot kap, tiz
év alatt tehát h. a. milliót és ez ösz-
szegyet nem a reprezentáció céljaira, ha-
nem arra fordította, hogy magának Páris-
ban házakat vett.

— **Előüllyedt gőzös.** New-Yorkból
sürgönyzik: A Michigan-tavon f. hó 1-én
nagy szerencsétlenség történt. A „Vernon“
nevű személyszállító gőzös, eddig ismeretlen
okból, hirtelen előüllyedt. A hajón levő ö-
tven utas, valamint a kapitány és hajó
személyzete, valamennyien életüket vesz-
tették. Csak a gőzös fűtőjének sikerült
nagy nehezen megmenekülnie. Egy talpon
hatvan órán keresztül bolygott ide s tova
minden élelem nélkül. Végre egy hajó kö-
zelébe került, mely aztán fölvette.

— **Egy hajó veszedelmében.**
Mult vasárnap Brassó környékén medve-
adászatot tartottak. Egy hatalmas macska
üldözöbe vett négy hajót, kik közül 3 a
fára mászott s a lent maradtakat majdnem
beérette a medve, midőn egyik vadász oda-
töppant s rálövöldözvén elhajította.

— **Kis hírek:** Utalványkiszűkítő fog-
tak el Szegeden. Radován-vics Millőv és Agyaanszky
Jefrem előbbi földesur, utóbbi postatiszt vettek fel 1000
frtot a postán de később rájtavasztezték. — Nagy
hajóvadászatot tartottak Lippán, melyen több vadász-
nót löttek. A vadászatot Székely Mihály kir. főerdész
rendezte. — A közoktatásügyi miniszter átirat-
ban megkereste a hatóságokat, hogy jövőre egyetemi
hallgatókat ne alkalmazzon napidíjas állomásokra. —
A Don Juan jubilaris előadásán elfogtak egy embert,
ki felkialtott „Eljen a császár“ később kiszűt, hogy az
illető a jelenlevő braziliai császárt öltötte. — Az ar-
chipelagazson egy hajó kóborol, mely egy jól
szervezett rabló banda tulajdona s a kormány nem tudja
meg fékezni. A rendjelszedelgés átláparpózt
keleire is. Kairóban folyik a vásár nagy visszafordulások
mellett a rendjelekkel. — Győrt a nádorvárosban
a tegnapielőt éjjel nagy őszre tűzés volt a nép és ka-
tonaság közt. Két katonát a verekezés színterén maradt.
— Tanczon kedden Buk Ilona, Buk Pével birtokos
leánya esküvője reggelén megszűkött kedvesével, s azóta
hiába keresik. — Temesváron Schülhof Karoly
írnok sikkesztás miatt agyonlőtte magát. — Hallban
egy jámborság hírében elő asszony a napokban össze-
vagdalta új szűltő gyermekét s petróleummal leöntve
korommal égette.

VÁROSI HIREK.

— **Az iparfejlesztő egyeslet** vá-
lasztmánya tegnap délután a rendkivüli
gyűlést tartott, melyen amaz emlékeztetés
esemény lön bejelentve, hogy a király ő
Felsége a nőipariszkolát legmagasabb láto-
gatásával tisztelte meg. A választmány el-
határozta, hogy a felelhetetlen eseményt, az
intézet e kitüntetését jegyzőkönyvileg örö-
kíti meg és a jegyzőkönyvjavonlatot azon
diszpozítyba vezetteti be, melyet a Felsőg
látogatása emlékre nyitott. A választmány
igen örvendetes eseménynek vette, hogy a
Felsőg legmagasabb megelégedését nyilva-
nít és kiemelte a tanterk kitűnőségét. —
Ugyan e napon a választmány rendes
ülést is tartott, melyen szintén örvendetes
esemény lön bejelentve. Ugyanis a nőipar-
iskola a dési kiállításra ezüst érmet ka-
pott kiváló dícsért mellett, ugyancsak ezüst
éremmel tüntették ki Sirk Elvira kisasszonyt,
az intézet igazgatónőjét is. Ugyan együl-
ben a választmány elhatározta, hogy himző
mintáit utánkezelés céljából átengedi a
gyergyó-szt.-miklósi leányiskola részére, en-
nek kérésre folytán. Elhatározta a választ-
mány dr. Concha indítványára, hogy a ma-
gyar stílus himző mintákkal lerajzoltatja, mert
tapasztaltja, hogy a pór himzések nem min-
denben tartják meg az eredeti formákat és
felőls, el ne korcsosodjanak e kiválóan szép
munkák. Csak butor himzésre mintegy 100
frtot küldött az egyeslet Csikszeredába, hol
van munkaerő és áldásos segélyt nyújt az
által az egyeslet. Bánffy-Hunyadra gyermek-
játék készítőknök 150 frtot adott előlegül.
Szóval az egyeslet törekszik betölteni szép
feladatát.

— **A szegény gyermekeket se-
gélyező egyesület** holnap délelőtti ruha
kiosztási ünnepélyt tart a II.-ik községi is-
kola nagy termében. A jótékony egyeslet el-
nöke dr. Rózsahegy Aladár személyesen
fogja a kiosztást eszközölni s 49 gyerme-
ket takar be meleg ruhával. A kik a jóté-
konyság gyakorlásában sa háladozinté-
nyeiben örömeiket találják, menjenek el e
szép ünnepélyre. Az egyeslet fáradaatlan te-
vékenységgel folytatja a gyűjtéseket s ha
az áldozatkészség ily irányban nevelkedik:
a jövő kiosztásokkor sokkal nagyobb számban
részesülnek e kegyadományban.

— **Meghívó.** A Ferencz-József tud-
egyet. kör f. hó 7-én hétfőn este 4 órákor
saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart.
Tárgyai a gyűlésnek: 1. Köri hangverseny
rendező bizottság megválasztása. 2. Matinée
rendező bizottság megválasztása. 3. Indit-
ványok. Kolozsvárt, 1887. nov. 5-én. Goos
József e. i. főtitkár.

— **A kereskedők** és kereskedő if-
jak társulati könyvtárának új katalógusát
vették. A közel 4000 kötetre terjedő könyv-
tárban a régi és újabb irodalom számos be-
céses terméke található, s ajánlatossá teszi
e könyvtár használatát különösen azon cse-

kély ár, melyet olvasási díj címén a tár-
sulat szed. Ajánljuk mindenkinek.

— **A czeleangók** asymluvá kezd
valni Kolozsvár város. Magdóbbentően nagy
számmal sereglenek be városunkba a köze-
li falukból a foglalkozás nélküli individü-
mok. Nincs éjjel hogy a rendőrség feles
számmal ne kísértetne be oly egyéneket, kik
existenciájuk felől semmi biztosat sem tud-
nak mondani. A helynéküli leánycselédeknek
napról napra szaporodik s burjánzik a pros-
tituczió nyomukban. Csak egy éjjeli razziá-
nál jelenlevő szerezhet elszomorító fogalmat
azekről az immorális helyekről, hová ezek a
szerecsentelenek menekülnek. Utóbbi időben a
libuzgáti malom félreeső voltánál fogva ke-
resett tartózkodási helye a kétes existenti-
áknak s a mult éjjel is egy pár pillangó
leány került be onnan. A rendőrség erőlyes
fellépése fokozottabb mérvben szükséges a
süllyedt erkölcsi állapotok megjavítására.

— **A zárórák** be nem tartása kezd
ismét lábrakapni a korcsmárosoknál, a mi-
nek oka abban rejlik, hogy jöllehet a rend-
őrség vizsgálata körutat tesz a meghatározott
időkbén — de azután oda sem névén — el-
vonultuk után ismét meggyílnak az ajtók.
A városi lakók esendjenek megóvása szem-
pontjából kérjük a szorosabb ellenőrzést.

— **Megrugta a 16.** Tegnep este
egy k-magyarutczából elszabadult ló ke-
menyten megrugott egy paraszt embert a
postautczában. A neki vadult barmot a
Széchenyi téren fogták el, az embert laká-
sára szállították, hol nehez betegten fekszik.

— **Mulatott** az éjjel zöldfához cím-
zett vendéglőben B. Gy. mézárász legény
s mikor fizetésre került a dolog futásnak
eredett. A vendéglőné rendőrkkel üldözö-
be vette, s hogy milyen közigétri futása
lehetett az ipének mutatja a körülmény,
hogy fél cipője lejtött a lábáról, de azért
sikerült neki megmenekülni. A topánka mint
„pars pro toto“ corpus delictiként öze-
ménybe vétetett.

MŰVESZET.

* **Nemzeti színház.** Egy hely sem ma-
radt üresen a színházban tegnap este „Sa-
rah grófné“ harmadszori előadásán s e ki-
válló érdeklődésért kitűnő előadásban ré-
szesítették ez uttal is színészeink a közö-
nséget. A tegnap esti újabb bizonyítéka volt
annak, hogy közönségünk a komoly drámai
művekben keresi és találja meg műléveze-
tét. Fáy Szeréna tegnap is szépen fejlődő
művészetének minden apparatusával játszta
végig a czimszerepet kihívás és taposk közt
s a többi szereplők a már ismert kitűnő
ábrázolást mutatták. Új volt Gerő Lima, ki
Madelainet játszta a kitűnő öszjáték kere-
téhez méltán. — Rövid betegsége után
tapssal fogadták s koszorút nyújtottak fel
a zenekarból neki.

* **Sz. Prielle Kornélia,** a kit nemcsak
művészte, hanem szíve is magasra emelt
tisztelőtünkben, ujabban ismét jelét adta
pályatársai szeretetreméltóságának. Debre-
czenben ugyanis, Földtényinél a kedvelt anya-
színesznő jubileumára készülnek. Erről Pri-
elle Kornélia értesült és be sem várva, míg
felszólítják, maga ajánlkozott a közreműkö-
désre.

* **Székely Kornélia,** ki már évek előtt
„A legszebb“ czimszerepében általános tet-
sést vívott ki (az istvánapi szépségver-
seny alkalmával), jelenleg a szinitanoda
növekedés és a drámai szakra készül.

* **Beküldetett az Apolló** kargyűjtemény
novemberi száma következő férfiakok tar-
talmával vezérkönyvben és szöllamokban:
21. Imádságom Gaál Ferenczről, 22. Üdvöz-
lő, Ney Ferencz költeménye Goll Jánostól.
23. A szeretet hymnusa, Várady Antal köl-
teményére Goll Jánostól; 24. A völgyi ró-
za Hermestől; 25. Utolsó hűség gyászkar
Storoh A. M.-tól Ajánljuk az Apolló kar-
gyűjteményt a férfikarénekesek figyelmébe.
Szerkesztő kiadója Goll János Budapestén
Lázár u. 18. Egész évi előfizetési ára 2 fr
50 kr.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 40-ik szám.
Kolozsvárt, 1887. november hó 6-én.

HINKÓ, A HÓHÉR LEGÉNY.

Színmű 3 felv.

KÖZGAZDASÁG.

Magyargazdák és a hadsereg.

A hadsereg részére szükséges termé-
nyek szállítása tárgyában ez évi október hó
10—12 napjain Budapestén értekezlet tar-
tatott, melyen az erdélyi gazdasági egyeslet
képviseletében Gamauf Vilmos kir. taná-
sos is részt vett.

Ugyancsak ő, az „Erdélyi Gazda“ leg-
újabb számában egész terjedelmében közli
a szaktanácskozásról felvett jegyzőkönyvet,
melynek adatai nyomán a kérdést érdemes-
nek tartjuk olvasónkunkkal s különösen a
gazdákkal megismertetni.

Dessewffy Aurél gróf kérését fel a
fennforgó kérdéssről való nézetekinek előadá-
sára. A gróf a szövetségbe lépett gazdasági
egyletek képviselőinek nevében azon nézet-
nek adott kifejezést, hogy a hadsereg ré-
szére szükséges terményeknek közvetlenül
a termelőktől való beszerzése kívánatos,

hogy az a haszon, melyet jelenleg a sze-
gódótt szállítók raknak zsebre, maradjon
meg részben a termelőnek, részben a kato-
nai kincstárnak.

Az értekezlet elnöksége több rendbeli
kérdést intézett a hadügyi és honvédelmi
minisztériumok képviselőihez, kik válaszo-
ban kijelentették, hogy kis állomások szűk-
ségeitől kivül a termelőktől való közvet-
len megrendelés nem viheto keresztül, mert
a hadsereg alkalmazottjait az ezzel való
foglalkozás elvonná katonai teendőiktől. A
termelőktől való közvetlen megrendelés leg-
többen az élelmészeti raktárak és önkeze-
lési élelmészeti szükséglet fedezésére szorít-
kozhatnak.

Elnök azon óhajnak adott kifejezést,
hogy az önkezelési célokra szóló bevásárlá-
soknál a gazdasági egyesletet képviseltet-
hessék magukat. Ezen óhaját a katonai ki-
küldöttek „ad referendum“ vették.

Kifejezés adatott azon óhajásnak, hogy
a hirdetményekben kitétéssék, hogy részle-
tekre is lehet ajánlatokat tenni a termé-
keknek; hogy adagszám szerint hirdessék
ki a rendes évi szükségletet, hogy a tár-
gyalási állomástól távolabb lakó termelők
hozzajussanak a hirdetési feltételekhez, azok
küldessenek meg az egyes gazd. egyletek-
hez, hogy az átvétel ideje szükség esetén
nyitassák meg.

A hadsereg képviselői a termelők ér-
dekében kifejezett ezen óhajításokat „ad re-
ferendum“ vették.

Hogy az értekezlet által kivívott ezen
eredmény nem felel meg az e tárgyban már
gyakran hangoztatott várakozásoknak — az
bizonyos. A végeredményben a katonai kinc-
sár semmi kötelező ígértet nem tett, elő-
nyöket a magyar termelők részére kilátásba
nem helyezett, s legfennebb az éretett el,
hogy most a hadügyminisztérium megfelelő
formában értesítiltett a magyar gazdák ö-
zönségnek a hadsereggel szemben táplált
ohajjaival, s most már egyedül a hadügyi
intéző körök jóakarattól függ, hogy a ha-
dsereg termény szükségletének beszerzésénél
eltérnek e az eddigi rendszertől, s nyujta-
nak kedvezményt a magyar termelőknek az
által, hogy a terményeket tőlük közvetle-
nül rendeljek meg — vagy tudásul veszik
a gazdák ohajításait — s szépen levéltárra
helyezik azt a tanácskozási jegyzőkönyvet,
melyet a hadsereg képviselői különben ad
referendum vettek.

Hát a dolog ez idők szerint ugy áll,
hogy a vegyes tanácskozásnak pozitív si-
kere ugyan nincs, de megszerzte annak
lehetőségét, hogy ha a hadügyi körök jó-
akarattal vannak — tudoi fogják mit te-
gyenek a magyar gazdákért. Most már tehát
az lesz a teendő, hogy a magyar kormány
használja fel egész befolyását a közös ha-
dügyi kormánynál, hogy az értekezleten ki-
fejezésre jutott ohajításoknak tegyen eleget,
mert ha mint annyi más esetben ezuttal is
írott malaszt marad, egy a kívánság, mint
az ígértet, akkor a gazdáknek nem sok okok
lesz az értekezletet, mint a helyzet javítá-
sára alkalmas tényezőzt tekinteni.

A gazdasági egyletek se hagyják any-
nyiba az akcióit. Tagjaik sorában sok or-
szágos nevű egyén van, kik befolyásolhat-
ják a kormány köröket, ezek viszont a ha-
dügyi kormányt. Mert egyáltalán nem kívá-
natos, hogy tudásul vett ohajításai a gaz-
dáknek — örökre „ad referendum“ mara-
djanak.

p.

A tőzadérről.

Budapest, nov. 4.

Az előtőzsdén hausse irányzat mellett osztrák
hitelrészvény 281.50—282.50 frton, magyar 4 szízal
aranyárjárdék 99.65—99.75 frton, magyar papírjárdék
89.65 frton, magy. leszám. és pénzváltóbank 94.50 frton,
került forgalomba.

Legujabb.

Az „Ellenzék“ sürgönytudósítása.

Bécs, nov. 5.

A magyar delegáció hadügyi al-
bizottságában a hadügyminiszter kijele-
lenté, hogy a hadügyi kormányzat igen
óhajja, hogy minél több magyar le-
gyen a hadsereg tagja, azonban a dua-
lismust a fennálló alkotmány alapján
figyelembe kell vennie, attól nem tér-
het el. A nyelvkérdés tekintetében igéri,
hogy a tanrendekezt újra átnézve, lehető-
leg igyekezzék a magyar nyelvnek több
tanórát szervezni. Az albizottság a ha-
dügyér választást tudomásul veszi, kife-
jezendőnek tartja azonban óhaját, hogy
a magyar nyelv tanítására, elsajátítá-
sára sz eddiginél nagyobb gond for-
dítassák a katonai tanintézetekben.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

BARTHA MIKLÓS.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.